

Zápis obhajoby dizertační práce

Studentka: Lenka Krátká
Studijní program: Historické vědy
Studijní obor: Moderní hospodářské a sociální dějiny
Název práce: „Československá námořní plavba (1948-1989)“
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: prof. PhDr. Eduard Kubů, CSc.
Oponenti: prof. PhDr. Jiří Kocian, CSc.
prof. PhDr. Drahomír Jančík, CSc.
Datum obhajoby: 14. 2. 2017
Místo obhajoby: UK FF, Celetná 20, Praha 1, místnost č. 108
Předseda komise: prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc.

09:02 Předseda komise Ivan Jakubec zahájil obhajobu, představil sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představil studentku.

09:03 Školitel seznámil přítomné stručně se svým hodnocením studentčina studia a její disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření.

09:06 Studentka seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. Sdělila zejména, že se pokusila o komplexní pohled, na interakci politiky a hospodářství v kontextu společenskopolitických změn. Milníky 1948 a 1989 přinesly zásadní a dramatické změny do fungování podniku. Využila primárně archivní zdroje a reflexi v rozhovorech s bývalými námořníky. Hlavním cílem při zakládání loďstva bylo krýt čínské obchodní loďstvo. Po roce 1959 v rámci spolupráce vznikl speciální čínsko-československý podnik s utajeným čínským členstvím. Spolupráce skončila v 60. letech v souvislosti s válkou ve Vietnamu i z ekonomických důvodů. Do 70. let československé loďstvo vstupuje s určitou zkušeností, podnik funguje, větší efektivita. Za „zlatá léta“ označila studentka první polovinu 70. let (Došlo k pozitivní souhře mnoha vlivů – dlouhodobé smlouvy s inkasem v devizách, levná pracovní síla, vysoká kvalita pracovní síly). Ve druhé polovině 70. let a první 80. let se situace zhoršovala, na podnikání dopadne zejm. druhá ropná krize a

mezinárodněpolitické problémy (invaze do Afghánistánu, stávky v polských přístavech). Po roce 1983 se hledaly nové způsoby, jak lodě využívat včetně pokusů o novou spolupráci s ČLR.

09:18 Oponent Drahomír Jančík seznámil přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že **doporučuje** předloženou disertační práci k obhajobě. Položil studentce tyto otázky ohledně výstavby textu (je poněkud upozaděno hospodaření v tabulkové části, pro čtenáře náročné komplementovat text jak plyne), některé problémy by si zasloužily hlubšího vysvětlení (např. tarifní politika), co je nelogičnost centrálně řízeného hospodářství, méně prostoru věnováno kubánské a libyjské linii obchodu, časová strukturalizace moc krátká, lépe se zaměřit na věcnou strukturu, některé skutečnosti by se více hodily do druhé části.

09:32 Oponent prof. Kocián se pro nemoc omluvil. S jeho posudkem seznámil komisi její předseda.

09:36 Studentka reagovala na vyjádření školitele. Poděkovala za hodnocení.

09:36 Studentka reagovala na posudky oponentů a jejich položené otázky. V některých částech práce byla zahlcena radostí, že vůbec má prameny a data. V koncepci přiznala rezervy. Důkladně vysvětlila spolupráci s ČLR a jak fungovaly tarify. Charakterizovala roli PLR a obchodních linií.

09: Oponenti (a školitel) se vyjádřili k vystoupení studentky.

09:46 Předseda komise zahájil diskusi.

V následné diskusi vystoupil:

Doc. Rákosník: Mezinárodní organizace práce regulace soc. zabezpečení námořníků, ČSR konflikty kvůli špatným podmínkám, objevilo se toto téma ve vaší práci?

Odpověď: Příliš ne, námořníci na trhu byly nekonkurenceschopní, vysoké zabezpečení, zlepšující se podmínky námořníků, cestovní pojistky, standardy v této oblasti naplněny.

Doc. Rákosník: A toto je jeden z důležitých aspektů efektivity nebo ne? A co 80. léta? Jak se to vyřešilo s takovými náklady a kde pak ušetřili?

Odpověď: Lodě nakupovány podle koncepce plavby, v padesátých letech nakupovali nekvalitní části, ale v rámci přesčasů např. zajistili loděniční práce téměř zadarmo, největší efektivita, pokud se podařilo zajistit materiály vojenské povahy; v 70. letech uzavřeny tři dlouholeté kontrakty, platy nebyly příliš velké v porovnání s námořníky na Západě. Základ tvořil tabulkový plat plus příspěvky, lodě dokázali udržovat v dobrém a dlouhodobém stavu (dlouhodobá efektivita).

Mgr. Spurný: Jak byste zhodnotila roli obchodu se zbraněmi? (70. léta)

Odpověď: obchod se etabloval, odpovídal zbrojnímu obchodu (vývozu) Československa, obchod v některých obdobích vážne, ale přesto vysoká efektivita. V rámci diplomacie panoval tichý souhlas s vývozem zbraní různým stranám.

Prof. Jakubec: Nemění se v 60. letech přístup k čínskému obchodu?

Odpověď: Rok 1964 i politicky výhodnější vzhledem k postavení Československa.

Prof. Kubů: Úplně to nesedí, 60. léta – neznám stát, který by hospodářsky rozlišoval státy východního bloku, znáte zemi, která by rozlišovala?

Odpověď: možná specifika Jugoslávie.

Prof. Kubů: Vždycky se obchodovalo i s nepřítelem, Československo kapka v moři.

Odpověď: Ale nikdy nepřišla aktivní snaha z čínské strany spolupráci ukončit.

Prof. Kubů: Obchodní vztahy s Čínou se časově proměňují.

Mgr. Spurný: Proč ve druhé části (sociální oblast) nejsou teze. Nemohla byste zkusit říct nějakou tezi? Např. něco o otázce paměti?

Odpověď: Nemluvila o tom teď kvůli času. Paměť: ti co za komunitu mluví, prezentují veřejnosti hrdinský diskurz tvrdé práce, romantika, ztracené šance (tyto tři témata se objevují ve všech rozhovorech), bylo potřeba si aktéry trochu deheroizovat, trochu upozadují složitost života na moři, ale zdůrazňují to, co všechno dokázali

Prof. Kubů: Skupina lidí velmi specifická, ale úzká.

Odpověď: Maximálně 1200 zaměstnanců, ale většinou 600 – 700.

Prof. Kubů: Kolektivy se taky málo prolínají.

Odpověď: Jedná se o oddělené skupiny, které se často nesnáší – kvůli hierarchii a křivdám.

Prof. Kubů: Kolektivní vědomí možná vzniká až po zrušení společnosti.

Odpověď: Velká závislost, velká ztráta, stesk po moři.

Prof. Jančík: A co lékaři?

Odpověď: Lékaři velmi specifická situace, pro lékaře to nebylo moc atraktivní, primáři je nechtěli pouštět, prvek závisti, plavba nebyla schopná lékaře zajistit.

10:20 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studentku a přítomné s výsledkem obhajoby: Obhajoba disertační práce byla klasifikována prospěla.

Zapisovatel: Michael Polák

prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc.
Jméno a podpis předsedy komise:

Jméno a podpis dalšího člena komise: